

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено на засіданні кафедри Іноземних мов
Протокол No 1 від 11 вересня 2023 р.

СИЛАБУС

АКАДЕМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

Команда викладачів:

Лектори:

Толстов Іван Вікторович (кандидат філософських наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-92, e-mail: tolstov@kart.edu.ua

Розміщення кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, 3 корпус, 3 поверх, ауд. 308, 320, 321

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

В чому полягають актуальність, мета та результати навчального курсу з дисципліни «Академічна доброчесність»?

Вивчення дисципліни «Академічна доброчесність» спрямоване на оволодіння нормами сучасної академічної культури, органічною частиною якої є академічна доброчесність. Сучасна наука неможлива поза кооперацією науковців та інституцій різних рівнів, тож вимоги до академічної доброчесності стають основою успішності будь-якої наукової кооперації. Під час навчання слухачі курсу ознайомляться не тільки з теоретичним підґрунтям, але й з практичним застосуванням сучасних стандартів академічної доброчесності в світі та безпосередньо в УкрДУЗТ.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є культура академічного письма та її практична реалізація в процесі навчання/викладання в ЗВО та наукової діяльності на основі принципів академічної доброчесності в межах загальної академічної культури.

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання інформації здобувачам освіти щодо фундаментальних філософських, правових та морально-етичних принципів академічної доброчесності. В умовах переходу України до засад і принципів глобального інформаційного суспільства актуалізуються проблеми і виклики нового типу. Для повноцінної реалізації наукового та творчого потенціалу випускників УкрДУЗТ необхідне оволодіння нормами сучасної академічної культури, органічною частиною якої є академічна доброчесність.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів освіти теоретичних і практичних навичок у сфері академічної культури на основі формування загальних та професійних компетентностей у частині «Академічної доброчесності».

Як організоване навчання у межах навчального курсу «Академічна доброчесність»?

Опис дисципліни:

Дисципліна викладається для студентів другого рівня вищої освіти (магістрів) та складається з 3 кредитів ЄКТС.

Для студентів денної форми навчання дисципліна викладається у I або II семестрі, протягом одного семестру і передбачає проведення 1 лекції раз у два тижні (всього 8 або 7 лекцій залежно від розкладу) і 1 практичного (семінарського) заняття раз у два тижні (всього 8 або 7 занять).

Теми курсу за змістовними модулями:

Модуль 1

Тема 1. Академічна доброчесність як складова академічної культури. Загальна характеристика, сфера та практика застосування норм академічної доброчесності

Тема 2. Філософська проблематика авторства у площині постмодерних концептів. Автор та інтерпетатор.

Тема 3. Філософсько-правові аспекти авторства. Авторство, співавторство й плагіат.

Тема 4. Морально-етична складова авторства. Авторство та відповідальність.

Модуль 2

Тема 5. Академічна доброчесність в освіті

Тема 6. Наукометрія й авторство в сучасній науці

Тема 7. Бібліографія й цитування. Правила та стандарти

Тема 8. Наукометрія в сучасній науці. Недоліки і переваги

Якою інформацією користуватися для підготовки до курсу «Академічна доброчесність»?

Рекомендована література

Базова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.
2. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 320 с.
3. Карташева А. Філософський смисл класичної та неklasичної концепцій авторського права/ А. Карташева// Філософія права і загальна теорія права, 2013. № 1. – С. 260-267.

Допоміжна:

1. Асєєв Г. Наукометрія, інформетрія, бібліометрія: визначення і розмежування /Г. Асєєв// Бібліотечний вісник. 2016. № 2. – С. 3-10.
2. Бойченко М. І. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти / М. Бойченко // Філософська думка. – К., 2014. – № 5. – С. 110–122.
3. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей / Н.М. Бойченко// Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. – К.: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. – № 1 (1). – С. 37–43.
4. Борисюк І. Структуралізм і деконструкція: до проблеми методологічних стратегій / І. Борисюк. // Синопис: текст, контекст, медіа. – 2013. – № 1
5. Бутенко О.В. Правове виховання студентів вищих технічних навчальних закладів як науково-педагогічна проблема /О.В. Бутенко// Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. – Херсон, 2014. – Вип. 1. – С. 59–62.
6. Ватченко С.А., Максютенко Е.В. Проблема авторства в літературній критикі ХХ ст. Грани полеміки/ Вісник дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки». 2016. – № 2 (12). – С. 8-20.
7. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: крос-культурний аналіз / Н. Гапон, А. Худзіцка-Чупала, А. Лупіна-Вегенер // Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». – Львів, 2013. – Вип. 16. – С. 241–248.
8. Гунчак В.М., Чепига М.П. Кодекс честі викладача як перешкода академічній нечесності і поблажливості / В.М. Гунчак, М.П. Чепига // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – Львів, 2011. – Т. 13, № 3 (49). – С. 14–23.
9. Дроб'язко В. Актуальні проблеми авторського права і суміжних прав у цифровому середовищі /В. Дроб'язко //Теорія і практика інтелектуальної власності, 2010. №5. – С 67-81
10. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України/ Алла Ковальова// 2013.
11. Назаренко М.А. Наукометрія Н-індекса (індекса Хірша) и G-індекса сучасного ученого /М.А. Назаренко// Международный журнал экспериментального образования. 2013. № 7. – С. 185-186.
12. Романова І.В. Явище плагіату: історія та сьогодення /І.В. Романова// Зовнішня торгівля: право, економіка, фінанси. 2012. №3. – С. 267-272.

Інформація про курс розміщена на сайті Університету:
<http://metod.kart.edu.ua/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<http://www.info-library.com.ua/>

<https://uk.wikipedia.org>

<https://scholar.google.com.ua>

<https://chtyvo.org.ua/search-google/>

Про що важливо пам'ятати та яких правил дотримуватись у ході вивчення дисципліни?

Умовою ефективного засвоєння змісту дисципліни і досягнення наведених результатів (набуття необхідних компетенцій) є не тільки високопрофесійна робота викладача, а також наполеглива, цілеспрямована учбова діяльність студентів, яка включає різні форми роботи як під час аудиторних занять (лекцій і семінарів), так і самостійної підготовки.

Під час лекцій ефективності засвоєння матеріалу, що надається, сприяє не лише уважне слухання і кропітке ведення конспекту, але й також формулювання уточнюючих запитань, можливих критичних зауважень, спроби навести приклади, які б ілюстрували або, навпаки, ставили під сумнів, положення, що наводяться. Активна участь в коротких обговореннях, які зазвичай є природнім елементом лекцій з курсу, також є активністю, що очікується від студентів в ході вивчення ними дисципліни.

Робота на семінарських заняттях передбачає наступну активність студентів:

- підготовку доповідей і виступів на теми, означені програмою курсу;
- участь в обговоренні нагальних питань з тематики дисципліни;
- виконання індивідуальних завдань (написання есе, представлення результатів реферативних робіт тощо);
- підготовку студентів до участі у конференціях різного рівня;
- залучення студентів до активної роботи у соціологічно-філософському гуртку кафедри та дискусійному клубі.

Яким є порядок оцінювання результатів навчання студентів за відповідними формами організації навчального процесу?

Контроль знань у рамках навчальної дисципліни «Філософія і соціологія» здійснюється з урахуванням особливостей кредитно-модульної системи, відображених у Положенні про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за

100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Принципи формування оцінки:

Модульне тестування:

Оцінка формується відповідно до кількості вірних відповідей на тестові модульні питання (20 питання в тесті). Максимальна кількість становить 40 балів за виконання тесту.

Поточний контроль:

Оцінка формується шляхом накопичення студентами балів за наступні види роботи і активності:

- наявність і повнота конспекту лекцій і тем, що виносяться на самостійний розгляд (максимальна сума балів – 5);

- доповіді на семінарських заняттях – передбачає розгорнуте усне викладення теоретичного матеріалу з конкретного питання, самостійні висновки і рекомендації; відповіді на питання викладача і інших студентів – учасників семінару (максимальна кількість балів – до 40 (дві доповіді впродовж модуля);

- Індивідуальне завдання: написання творчого есе по одному у кожному модулі (максимальна кількість балів - 15 (залежно від, якості написання).

- Додаткові 10 балів студент може отримати завдяки участі у роботі гуртку кафедри філософії та соціології.

Екзамен:

Студент отримує екзамен за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів за модульне тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами (у разі отримання оцінки на рівні B або D за шкалою ECTS), він може підвищити їх на екзамені, відповівши на питання з наведеного нижче списку:

1. Зміст поняття «академічна доброчесність».
2. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладі вищої освіти медико-фармацевтичного профілю.
3. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти.
4. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні та УкрДУЗТ.
5. Складові поняття академічної доброчесності.
6. Свобода і відповідальність у академічній доброчесності.
7. Формування етичних засад академічної доброчесності.
8. Які проблеми авторства розкриваються в концепті «деконструкції»?
9. Основні принципи наратології.
10. Особливості розуміння твору у концепції інтертекстуальності.

11. Поняття наукової публікації.
12. Види наукових публікацій.
13. Вимоги до оформлення наукових публікацій.
14. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності.
15. Академічна культура як складова академічної доброчесності.
16. Зміст поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі.
17. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні.
18. «Кодекс академічної доброчесності» як регламентний документ у ЗВО.
19. Сутність поняття «фабрикація даних».
20. Сутність поняття «фальсифікація даних».
21. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних у медичних і фармацевтичних наукових дослідженнях.
22. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних.
23. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них.
24. Визначення плагіату.
25. Навмисний і ненавмисний плагіат.
26. Основні різновиди академічного плагіату
27. Самоплагіат у науковій діяльності.
28. Способи виявлення плагіату.
29. Шляхи запобігання плагіату в фахових дослідженнях.
30. Відмінність академічного плагіату й помилок цитування.
31. Історія некоректних запозичень чужих текстів у культурі й науці Античності, Середньовіччя та Відродження.
32. Формування законодавчої бази щодо захисту прав авторів наукових текстів у ХХ столітті.
33. Правила покликань на наукові тексти, види їх порушень.
34. Правила введення цитати в текст.
35. Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях.
36. Коректне оформлення перекладу наукових текстів.
37. Ознаки академічного плагіату.
38. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах.
39. Система покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату.
40. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти.
41. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті.
42. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.
43. Основні вияви плагіату в освітньому процесі.
44. Механізми встановлення факту плагіату в навчально-методичній діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.
45. Нормативно-правові засади попередження плагіату у викладацькій діяльності.
46. Основні різновиди плагіату в навчальній діяльності.

47. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти.
48. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату.

Очікувані результати навчання

Після опанування дисципліни «Академічна доброчесність» студенти зможуть:

1. Бути критичним і самокритичним,
2. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
3. Дотримуватися правил академічної доброчесності,
4. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів,
5. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження, та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

Відповідальність за власні дії;

Вміння проблематизувати питання, теорії, концепти тощо;

Вміння швидко підвищувати власну компетентність у суміжних сферах;

Володіння навичками академічного письма;

Здобуття авторитету в академічній сфері.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на модульних тестуваннях та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у рефератах,

самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, потрібно зазначити ступінь їх участі у роботі.

Інтеграція студентів з обмеженими

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.